

Suijân goán tī Sèngtànchiat hit kang tēnghun, m̄ koh teh beh koattēng hunkî ê sî, soah chhuthiān buntê, Alfonso ê pēbú chichió tiòh tán kàu sî goéh chiah ē tàng chhutkok. Franco¹ chēnghú kah Bíkòk chēnghú chi kan jû kàkà ê koanhē tī kūnî chiah tit tiòh hoehók, sói in kahná chin oh tit kuite lâi Bíkòk thàmchhin. Inūi Andrea íkeng ū sin, lâupē koattēng tiòh ài tī níté chēng kíhēng hunlé, sói tòh tēng tī 12 goéh 30 iauchhiáⁿ chítkóa huisông chhinbit ê pēngiú kah kòoân chhamka, koh chhiáⁿ chítê Sinkàu ê bòksu lâi kàu lóngtiúⁿ, kíhēng chítê kántan ê gîsek tòh hó. Andrea kòa hit tiâu i tī Paris ê a'í bé hō i ê phōaliān. Oh, goánlâi i sī ūi tiòh áne ê bóktek bé ê, góa chin khimphòe goán a'í ê "siankiàn chi bēng".

Chhiūⁿ Alfonso hiahnih sèjī ê angсай, tī chítê sèkài siōng sitchāi sī chin hihán, i chīn choánlèk teh tùithāi góa chítê ū sin ê khanchhiú. Sinūi Thianchúkautô, i khiok hō chit ūi Sinkàu ê bòksu chúchhi hunlé, m̄ koh i pēng bô oàngiān. Kiathun liáuāu, i hō sianthian ê hòⁿkî sim khip'in, siūⁿ beh khòⁿ Sinkàu kah Thianchúkàu chi kan ê chhapiát, sói i tòh kah Andrea chòhóe khi kàuⁿtng. Andrea tī Paris Sèngbóⁿ ū híongsiū kòe bô kàng chongkàu ê thégiam, m̄ koh, i tui chongkàu pēng bô kámkak hēngchhū. Chóng sī, kah angсай chòhóe khi kàuⁿtng sī chit chióng sin ê thégiam, hō lāng kámkak in nng lāng sī hō lāng himsiān ê sinhun huhū.

Kiámchhái engkai kóng sī chhòchiat á sī bô hēngchhok khah chēngkhak, m̄ koh sūsit pēng m̄ sī áne. 4 goéh chhe 4, Pài lāk, goán lâupē ê chit tiuⁿ phoe kiá lâi kàu Stanford ê konggū, phoe lâi siōngsè siá kóng Ventura ê chhùpiⁿ Matsumoto huhū pī kióngchè siuiông liáuāu, in tng khi Jitpún, chit má tòh tī Yamaguchi koān ê chítê miá kiò Murozumi ê sió híchhoan. Take chiàng ūi tiòh beh tōlī kióngchè siuiông ê sokpák, jíchhiáⁿ piáuhiān chhut tui Bíkòk ê tióngsēng, tòh chigoān chìnjip Bíkòk liókkun, chiáⁿchò tē 442 liántui ê sēngoān, tī Ítāilī kah Tekkun chokchiàn, tī 1944 nī 10 goéh 30

雖然阮 tī 聖誕節 hit 工定婚, m̄ koh teh beh 決定婚期 ê 時, soah 出現問題, Alfonso ê 父母至少 tiòh 等到四月 chiah ē tàng 出國。Franco¹ 政府 kah 美國政府之間 jû kàkà ê 關係 tī 舊年 chiah 得 tiòh 恢復, 所以 in kahná 真 oh 得 kui 家來美國探親。因為 Andrea 已經有娠, 老父決定 tiòh ài tī 年底前舉行婚禮, 所以 tòh 定 tī 12 月 30 邀請一 kóa 非常親密 ê 朋友 kah 僱員參加, koh 請一个新教 ê 牧師來到農場, 舉行一个簡單 ê 儀式 tòh 好。Andrea 掛 hit 條她 tī Paris ê 阿姨買 hō 她 ê phōa 鍊。Oh, 原來她是為 tiòh áne ê 目的買 ê, 我真欽佩阮阿姨 ê 「先見之明」。

像 Alfonso hiahnih 細膩 ê 翁婿, tī chítê 世界上實在是真稀罕, 伊盡全力 teh 對待我 chítê 有娠 ê 牽手。身為天主教徒, 伊卻 hō 一位新教 ê 牧師主持婚禮, m̄ koh 伊並無怨言。結婚了後, 伊 hō 先天 ê 好奇心吸引, 想 beh 看新教 kah 天主教之間 ê 差別, 所以伊 tòh kah Andrea 做伙去教堂。Andrea tī Paris 聖母院有享受過無全宗教 ê 體驗, m̄ koh, 她對宗教並無感覺興趣。總是, kah 翁婿做伙去教堂是一種新 ê 體驗, hō 人感覺 in 兩人是 hō 人欣羨 ê 新婚夫婦。

Kiámchhái 應該講是挫折 á 是無幸福 khah 正確, m̄ koh 事實並 m̄ 是 áne。4 月初 4, 拜六, 阮老父 ê 一張 phoe 寄來到 Stanford ê 公寓, phoe 內詳細寫講 Ventura ê 厝邊松本夫婦被強制收容了後, in tng 去日本, chit má tòh tī 山口縣 ê 一个名叫室積 ê 小漁村。Take chiàng 為 tiòh beh 逃離強制收容 ê 束縛, 而且表現出對美國 ê 忠誠, tòh 志願進入美國陸軍, 成做第四四二聯隊 ê 成員, tī 意大利 kah 德軍作戰, tī 1944 年 10 月 30 戰死。第四四二聯隊 hông 差派去救助 hō 德軍圍攻 ê Texas 大隊。Hit 工, in tī

¹ Ékchù: Francisco Franco; 1936-1975 ê Sepangá goánsiú.

¹ 譯註: Francisco Franco; 1936-1975 ê 西班牙元首。

chiàn sí. Tē 442 liântūi hông chhephài khì kiùchō
 hō Tekkun ûikong ê Texas tōatūi. Hit kang, in tī
 Vosges² chhiūnâ kah baihók ê Tekkun íongkám
 tùichiàn, sêngkong kiùchhut Texas tōatūi.
 Matsumoto Takeshi siū pansū Gínchheⁿ
 Hunchiong, Matsumoto huhū kóng beh kā chitê
 Gínchheⁿ Hunchiong sàng hō Andrea, tòngchò i
 tui Take chiàng ê hôek. Hit ê Gínchheⁿ
 Hunchiong kià khì in lāupē ê chhù nih, koh ū hù
 chít tiuⁿ bī khuihong ê Take chiàng ê phoe.

Andrea, chit má góa tī sībīn lóng ēng
 thihsòⁿ bāng ūi leh ê kiôngchè siuiông sǒ siá
 chít tiuⁿ phoe hō lí. Kàu taⁿ góa lóng m̄ chún
 līkhui chia, ná chhinchhiūⁿ sī chít chiah chiáú'á
 hông koaiⁿ tī lán'á lāi, m̄ koh, kah hō chúlàng sǒ
 ài ê chiáú'á pí khí lāi, goán ê sengoáh chinchhiànⁿ sī
 pichhám. Chò chitê Bíkok lāng chhutsì, kah Bíkok
 lāng kàngkhoán tióngtōa, góa khiok hông khòⁿ
 chò sī chitê tèktui kok ê kokbīn, hō siúōe pèhbák
 tùithāi. Ū sī góa sīmchì ē sái khiokkák (= chū pō
 chū khì), m̄ koh góa ē kítit góa tī Ventura
 háihōaⁿ kah lí ê sèiok, he sī chichhī góa ê simsu
 ìliām. Bīn'áchài góa beh jip iāⁿ chòpeng, tiòhsng
 sī chít kang mā hó, góa siūⁿ beh chiāⁿchò chít
 chiah oánlī lán'á ê chiáú, chūiú chhuntián sltkó.
 Kíámchhái góa ē hông sàng khì Auchiu ê
 chiàntiūⁿ, tī chheⁿhūn ê sǒchāi chiàn sí, m̄ koh
 ánnē mā sī chin hó, inūi góa òngbāng chūiú pí
 siáⁿmíh lóng koh khah tióngiàu. Góa simlāi
 pahsng ē tàng pengan trng lāi, lí kám ē tàng tán
 góa? Chiàncheng kiatsok liáuāu, góa ittēng beh
 kah lí kiathun. Góa éngoán ài lí.

/Takeshi

Andrea thak oân chít tiuⁿ phoe, simkoaⁿ loān
 chhauchhau. Kàu taⁿ chiah chhiáⁿ Take chiàng ê
 siausit, m̄ koh i íkeng bō tī chitê sèkan ā. Góa chin
 sim ài i, koh ūi i póchhī chengchhau, m̄ koh, tī i

² Ékchù: Hoatkok ê Vosges soaⁿméh, hit tong sí pī Tekkok.
 chiàmniá

Vosges² 樹林 kah 埋伏 ê 德軍勇敢對戰，成
 功救出 Texas 大隊。松本毅受頒授銀星勳
 章，松本夫婦講 beh kā chitê 銀星勳章送 hō
 Andrea，當做她對 Take chiàng ê 回憶。Hit
 ê 銀星勳章寄去 in 老父 ê 厝裡，koh 有附一
 張未開封 ê Take chiàng ê phoe。

Andrea, chit má 我 tī 四面 lóng 用鐵線
 網圍 leh ê 強制收容所寫 chit 張 phoe hō
 你。到 taⁿ 我 lóng m̄ 准離開 chia, ná 親像是一
 隻鳥 á hông 關 tī 籠 á 內, m̄ koh, kah hō
 主人所意愛 ê 鳥 á 比起來, 阮 ê 生活真正是
 悲慘。做一個美國人出世, kah 美國人全款
 長大, 我卻 hông 看做是一個敵對國 ê 國民,
 hō 守衛白目對待。有時我甚至 ē 使 khiokkák
 (= 自暴自棄), m̄ koh 我 ē 記得我 tī
 Ventura 海岸 kah 你 ê 誓約, he 是支持我 ê
 心思意念。明 á 載我 beh 入營做兵, tiòh 算
 是一工 mā 好, 我想 beh 成做一隻遠離籠 á ê
 鳥, 自由伸展翼股。Kíámchhái 我 ē hông 送
 去歐洲 ê 戰場, tī chheⁿhūn ê 所在戰死, m̄
 koh ánnē mā 是真好, 因為我 òng 望自由比啥
 物 lóng koh khah 重要。我心內 pah 算 ē
 tàng 平安 trng 來, 你 kám ē tàng 等我? 戰爭
 結束了後, 我一定 beh kah 你結婚。我永遠
 愛你。

毅/Takeshi

Andrea 讀完 chit 張 phoe, 心肝亂
 chhauchhau。到 taⁿ chiah 知影 Take chiàng
 ê 消息, m̄ koh 伊已經無 tī chit ê 世間 ā。我
 真心愛伊, koh 為伊保持貞操, m̄ koh, tī 伊

² 譯註: 法國 ê 孚日山脈, hit 當時被德國佔領。

jīnūi góa tánthāi beh kah i kiathun ê tôngsī, góa khiok kā chengchhau hiàn hō chitê jīn m̄ tiòh ê lāng, jīchhiá" góa koh kah pátlāng kiathun ā. Góa kiatkiok kám ū lēnglèk ài lāng? I áne teh àunáu chūchek.

Góa koh kèsio̍k siōngsè thak lāupē ê phoe. Matsumoto huhū tī Take chiàng chhutsi bô gōa kú tòh poa" lāi in lōngtiū" ê pī"á, hit sī California chiu ū "Gōakok lāng thótē hoat", nā bô Bíkok chèk ê îbîn bē sái chhiú thótē. Kah goán lāupē thāuchit pái kī"bīn ê sī, Matsumoto chin kiaungō kóng, "Goán kiá" ū Bíkok lāng ê sinhūn, bé chit phian lōngtiū" ê sī, ū chhiamtèng chit hūn háptōng, goán kiá" sēngjīn ê sī, tiòh ē niūtō hō i." Goán lāupē kah lōngtiū" thāuke Richard mā ū séksāi, i kóng ū chit hāng tāichì. Matsumoto huhū chin phahpiá" kangchok, tak nī chihù koan giáh ê kengchoh chokim, háptōng tiong ū kóng chitê chokim ē sái tòngchò bé lōngtiū" ê chí". Richard tī 1941 nī ê joáhthi" óngseng, Max sī kèjīm ê thāuke, i kóng, "Góa m̄ chai jīmho áne ê èngún", jīchhiá" siū" beh kiò Matsumoto huhū līkhui, m̄ koh goán lāupē chhutbīn, i chiah chhúsiau áne ê liāmthau. Tī Thàipēngiū" Chiàncheng khaisí, tui Jitpún lāng hoatchhut khutiok lēng liáuāu, ū chit tōa" sikan bô lāng chengchoh hit phian lōngtiū". Max ēng thoa khiàm lōngtiū" ê chokim chò chiakháu, koh kā lōngtiū" siu tng khì. Goán lāupē kā góa kóng, i beh thè in hù chokim lāi chóchí siuhōe, m̄ koh Max m̄ thia". Goán sikhé cháuchhōe Matsumoto huhū hông siuiong ê sóchāi, m̄ koh, tongkiok ēng chiànsi kibit chò líu, bô beh hiápchō. Koh chàl kóng, Matsumoto huhū jipkhì kiōngchè siuiong só, siá"mih to bô hoattō chhúli. Chiàncheng kiatsok liáuāu, Matsumoto huhū sitkhì kèsēng thótē ê kiá"— Takeshi, mā íkeng sitkhì kah Max chiàntàu ê khuilát, soah chin bunnāi tng khì Jitpún. Kehpiah hit phian lōngtiū", kàu ta" iáu bô kiànchoan ēngūn. Tī thōjióng teh sengtióng ê chohbút, hoanèng chhut chúlāng kah kengchoh chiá ê thià", goán lāupē kóng, Max ê thótē pahng sī chū choh chū siū, chū sit kī kó. Lāupē ēng anui kakī ê gíkhì, kiatsok chit tiu" phoe.

認為我等待 beh kah 伊結婚 ê 同時, 我卻 kā 貞操獻 hō 一个認 m̄ tiòh ê 人, 而且我 koh kah 別人結婚 ā. 我結局 kám 有能力愛人? 她 áne teh 懊惱自責。

我 koh 繼續詳細讀老父 ê phoe. 松本夫婦 tī Take chiàng 出世無 gōa 久 tòh 搬來 in 農場 ê 邊 á, hit 時 California 州有「外國人土地法」, 若無美國籍 ê 移民 bē sái 持有土地。Kah 阮老父頭一 pái 見面 ê 時, 松本真驕傲講: 「阮 kiá" 有美國人 ê 身分, 買 chit 片農場 ê 時, 有簽訂一份合同, 阮 kiá" 成人 ê 時, tiòh ē 讓渡 hō 伊。」阮老父 kah 農場頭家 Richard mā 有熟 sái, 伊講有 chit 項 tāichì. 松本夫婦真 phah 拚工作, tak 年支付高額 ê 耕作租金, 合同中有講 chit ê 租金 ē sái 當做買農場 ê 錢。Richard tī 1941 年 ê 熱天往生, Max 是繼任 ê 頭家, 伊講: 「我 m̄ 知任何 áne ê 應允」, 而且想 beh 叫松本夫婦離開, m̄ koh 阮老父出面, 伊 chiah 取消 áne ê 念頭。Tī 太平洋戰爭開始, 對日本人發出驅逐令了後, 有一段時間無人種作 hit 片農場。Max 用拖欠農場 ê 租金做藉口, koh kā 農場收 tng 去。阮老父 kā 我講, 伊 beh 替 in 付租金來阻止收回, m̄ koh Max m̄ 聽。阮四界走 chhōe 松本夫婦 hông 收容 ê 所在, m̄ koh, 當局用戰時機密做理由, 無 beh 協助。Koh 再講, 松本夫婦入去強制收容所, 啥物都無法度處理。戰爭結束了後, 松本夫婦失去繼承土地 ê kiá"— 毅, mā 已經失去 kah Max 戰鬥 ê 氣力, soah 真無奈 tng 去日本。隔壁 hit 片農場, 到 ta" iáu 無健全營運。Tī 土壤 teh 生長 ê 作物, 反映出主人 kah 耕作者 ê 疼, 阮老父講, Max ê 土地拋荒是自作自受, 自食其果。老父用安慰 kakī ê 語氣, 結束 chit 張 phoe。